

راهکارهای حقوقی در مقابله با گروه‌های تروریستی بر اساس اسناد و معاهدات

بین‌المللی (مطالعه موردی گروه تروریستی داعش)

(تاریخ دریافت ۱۳۹۹/۰۹/۱۵، تاریخ تصویب ۱۴۰۰/۰۳/۲۸)

جعفر شیری^۱

دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ایلام، ایلام، ایران

محمد مهدی جعفری

دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه حقوق، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ایلام، ایلام، ایران

چکیده

بدون تردید، هر برهه‌ای از تاریخ نظام بین‌المللی، شاهد روندهایی است که بر رفتار واحدهای سیاسی نقشی تأثیرگذار و تعیین‌کننده داشته‌اند. این مقوله‌ها بیشتر شامل آن دسته از مواردی است که در محیط بین‌المللی به صورت جاری درآمده است و به واسطه غلبه داشتن بر رفتار دولت‌ها اثرگذار هستند. با افزایش اعمال تروریستی، دولت‌ها به اهمیت سازمان‌های جهانی در مقابله با تروریسم پی برده بودند. سازمان‌های بین‌المللی به ویژه سازمان ملل متحد با سازوکارهایی که در اختیار داشتند توانستند نقش موثری در مبارزه با تروریسم ایفاء کنند. اما با توجه به عدم همکاری برخی کشورهای عضو و حمایت پیدا و پنهان گروه‌های تروریستی توسط تعدادی از اعضا، این سازمان به توفیق چندانی در مبارزه با گروه‌های تروریستی دست نیافت. جرائم ارتكابی از سوی داعش، به وضوح در مواد ۵ تا ۹ اساسنامه رم پیش‌بینی شده است. در عین حال، دیوان برای پیگیری این جرائم باید قادر به اعمال صلاحیت خود باشد. همچنین، سازمان کشورهای اسلامی، توانسته بود با بهره‌گیری از صلاحیت، قدرت و تأثیرگذاری خود به مبارزه موثر با تروریسم بین‌المللی بپردازد، اما با توجه به حمایت

^۱ نویسنده مسئول

برخی از کشورهای اسلامی در زمینه حمایت از تروریست‌های تکفیری در عراق و سوریه، عملاً سازمان کشورهای اسلامی در زمینه مبارزه با تروریسم بین‌المللی نتوانسته بودند به اهداف اصلی خود که همانا حمایت از استقلال و آزادی کشورهای اسلامی است برسند. تلاش مشترک کشورها و سازمان‌های بین‌المللی باید متمرکز بر از بین بردن فقر به عنوان اصلی‌ترین عامل شکل‌گیری تروریسم باشد. سازمان ملل متحد نیز می‌تواند از چند طریق به حل این ماجرا کمک کرد اول از طریق تعریف تروریسم و همچنین بازنگری در قراردادهای جهانی و کنوانسیون‌های مصوب سازمان ملل که بر اساس اقتضائات روز دنیا می‌تواند تغییرات لازم در آن‌ها انجام گیرد. در این مقاله علمی به بررسی راهکارهای حقوقی در مقابله با گروه‌های تروریستی بر اساس اسناد و معاهدات بین‌المللی (مطالعه موردی گروه تروریستی داعش) به روش توصیفی-تحلیلی پرداخته شده است.

واژگان کلیدی: تروریسم، داعش، معاهدات بین‌المللی، سازمان‌های بین‌المللی

مقدمه

تروریسم پدیده جدیدی نیست، تاریخ مشحون از اقدامات شوم تروریستی است که بانگیزه‌های گوناگون ارتکاب یافته و حیات انسان‌های بی‌گناه بی‌شماری را سلب نموده و حقوق، آزادی‌ها و امنیت مردم را به مخاطره افکنده است. امروز اما تروریسم از تهدیدی ملی به یک تهدید بین‌المللی تبدیل شده و خوف آن وجود دارد که با گسترش آن صلح و امنیت بین‌المللی به مخاطره افتد. بنابراین با نگاهی به علل ارتکاب ترور توسط افراد یا گروه‌ها، راه‌های مقابله با آن را مورد توجه قرار داده و این نتیجه را به دست خواهیم آورد که باید به رویکرد قانون و اجرای آن در داخل کشورها و نیز صحنه بین‌المللی توجه بیشتری مبذول نمود.